

Montserrat Omedes i Montserrat Luandra.

Rosa Maria Omedes.

El 6 d'octubre de 1941 era dilluns. El món patia la guerra més mortífera de la història i els engegats pel totalitarisme s'abraonaven damunt els partidaris del liberalisme i els fidels del comunisme. Gran part d'Europa acotava el cap davant el pas triomfant de la bandera amb la creu gammada, i només el vell imperi britànic a l'oest i la república soviètica a l'est s'esforçaven per rebutjar els exèrcits invasors. A Espanya, una lluita semblant havia assolat el país abans que enlloc, havia ensangonat un nombre extraordinari de famílies i havia devastat l'economia. L'ideari dels governants espanyols estava tenyit pel blau marí del falangisme i el nacionalcatolicisme, i els súbdits d'aquest estat estaven dividits entre els vencedors i els perdedors d'una guerra fatídicada molt present encara l'any 1941.

En aquest ambient, aquell dilluns de tardor va néixer una nova escola fruit del coratge d'unes dones joves, les germanes Rosa Maria, Montserrat i Maria Carme Omedes. La gran, Rosa Maria, en fou la directora; Montserrat s'encarregà de la classe del jardí d'infància i Maria Carme, dels pàrvuls. Les dues primeres van treballar a l'Escola durant tota la seva vida, mostrant un compromís professional excepcional.

(...) aquell dilluns de tardor va néixer una nova escola fruit del coratge d'unes dones joves (...)

Les tres noies provenien d'una família de la burgesia catalana. El pare es dedicava al negoci de la fabricació de sacs i la mare havia fundat, amb el jesuïta Jacint Alegre, el Cottolengo, un asil on s'acullien malalts i necessitats mantinguts per la caritat pública. La mare sempre va ser una gran influència per a les filles, i les visites al Cottolengo i l'esperit de servei sempre hi van ser molt presents.

Rosa Maria li va posar el nom de «Betania» i des de l'inici va comptar amb l'assessorament del doctor Jeroni de Moragas, un prestigiós neuropsiquiatre barceloní.

Grup de nenes a classe de gimnàstica.

Grup d'alumnes treballant el jardí.

Betania aplicava una pedagogia activa i perseguia una formació rigorosa (...)

L'equip fundacional es va completar amb la seva amiga Electra Esteruelas i les mestres Carme Peras, que impartia la classe de les «labores»; Maria Rosa Colomer, que ensenyava alemany; Rosa Sales, professora de francès i Margarita Trinquet, la mestra de música. Aquelles dones van aconseguir llogar una torre al número 4 del carrer de Descartes, la qual disposava d'un magnífic jardí organitzat en tres terrasses a la part del darrere. Aquell espai va convertir-se en escenari habitual de moltes classes.

Finalment, tot i les dificultats dels temps, el 6 d'octubre de 1941 les portes de l'Escola es van obrir per celebrar l'acte inaugural del nou centre. El rector de la parròquia de Nostra Senyora de la Bonanova va beneir totes les dependències de la casa i, a continuació, la petita pianista Rosa Maria Kucharski va fer un concert.

Aquestes van ser les primeres passes d'una escola que volia ser la continuïtat de la família i que perseguia fugir de la foscor de les escoles franquistes i dels defectes dels centres d'ensenyament de l'Església. Betania tenia un profund sentiment religiós, aplicava una pedagogia activa i perseguia una formació rigorosa que, en alguns aspectes, esdevenia preciosista. Al costat d'altres escoles privades, com la Isabel de Villena, Virtèlia o Nausica, Betania va ser una de les primeres apotacions de la burgesia progressista catalana durant el franquisme.

Aquell fou un autèntic moment estel·lar enmig de tanta obscuritat: al número 4 del carrer de Descartes, els infants aprenien al pati, a l'aire lliure; estudiaven a partir d'un motiu o centre d'interès; sovint feien sortides a indrets destacats de la ciutat i del país; a l'hivern, passaven uns dies a la Molina esquiant i estudiant; a l'escola participaven en la gestió de tota mena d'activitats i s'organitzaven en tres equips («Paz», «Alegría» i «Sencillez») a través dels quals es formaven en el treball col·laboratiu. Així era aquella escola tan moderna nascuda el 6 d'octubre de 1941.